

Státní oblastní archiv v Plzni

Tělovýchovná jednota Slovan Františkovy Lázně

1950–1956 (1962)

Inventář

EL NAD č.: 11062

AP č.: 709

Mgr. Jan Vaňata

Klášter 2016

Obsah

Úvod:

I. Vývoj původce archiválií	4
II. Vývoj a dějiny archivního fondu	8
III. Archivní charakteristika archivního fondu	10
IV. Stručný rozbor obsahu archivního fondu	14
V. Záznam o uspořádání archivního fondu a sestavení archivní pomůcky	15
Seznam použitých pramenů a literatury	16

Přílohy:

Příloha č. 1: Seznam použitých zkratk	17
Inventární seznam	20

Úvod

I. Vývoj původce archiválií

Poválečná obnova tělovýchovných spolků ve Františkových Lázních postrádala v důsledku politických a demografických změn po roce 1945 jakoukoli kontinuitu s předchozím vývojem.

V roce 1946 byla ve Františkových Lázních ustavena **Tělocvičná jednota Sokol** (dále jen TJ Sokol) jako místní organizace Československé obce sokolské, jejíž stanovy byly schváleny výnosem Zemského národního výboru v Praze čj. ZOBIIIc-č. 4050/46 ze dne 29. července téhož roku.¹ Jejím prvním jednatelem se stal Zdeněk Šnábl, účetní zdejšího ředitelství státních lázní a zřidel.² K 31. březnu 1948 zanikl v důsledku sjednocení československé tělovýchovy **Sportovní klub Františkovy Lázně**, zřízený výnosem Zemského národního výboru v Praze čj. I-6-4169-1-47 ze dne 30. října 1947,³ a jeho majetková podstata byla začleněna do zdejší sokolské jednoty. Stalo se tak ve smyslu rozhodnutí Ústředního akčního výboru Národní fronty ze dne 25. února 1948, na jehož základě byly veškeré tělovýchovné, sportovní a turistické organizace, svazy, spolky a kluby, včetně odborové tělovýchovy, sjednoceny v Československé obci sokolské jako jediné celonárodní tělovýchovné organizaci.

V důsledku protivládního vystoupení části československého sokolstva na XI. všesokolském sletu, který se konal na přelomu června a července 1948 v Praze, bylo krajským a okresním akčním výborům Národní fronty nařízeno provést se „*vší rozhodností a rychle očistu Sokola*“, v případě potřeby i za spolupráce orgánů StB.⁴ Ve Františkových Lázních bylo v průběhu „očistného“ procesu vyloučeno z řad sokolstva 11 členů a odvoláno 6 funkcionářů.⁵

Zákonem č. 187/1949 Sb.⁶ převzal péči o rozvoj československé tělovýchovy a sportu zcela lidově demokratický stát. Československá obec sokolská a její organizační složky jako jednotná lidová tělovýchovná a sportovní organizace byla výhradně pověřena prováděním dobrovolné tělesné výchovy a sportu. Majetek, náležející tělovýchovným a sportovním

---

¹ Státní oblastní archiv v Plzni (dále jen SOA Plzeň), archivní fond *Krajský národní výbor Karlovy Vary*, karton č. 105, inv. č. 234, sign. 262 (2) – *Spolkový katastr podle stavu z 1. ledna 1948 : okresy Aš, Cheb, Jáchymov, Kadaň, 1900–1948*.

² Státní okresní archiv Cheb (dále jen SOkA Cheb), archivní fond *Městský národní výbor Františkovy Lázně*, N 78, inv. č. 731, sign. 740/9 – *Tělocvičná jednota „Sokol“, 1946–1949*.

³ SOA Plzeň, archivní fond *Krajský národní výbor Karlovy Vary*, karton č. 105, inv. č. 234, sign. 262 (2) – *Spolkový katastr podle stavu z 1. ledna 1948 : okresy Aš, Cheb, Jáchymov, Kadaň, 1900–1948*.

⁴ SOA Plzeň, archivní fond *Národní fronta – Krajský výbor Karlovy Vary*, karton č. 72, inv. č. 288 – *Sokol (očista)*, 1948, zde Oběžník Ústředního akčního výboru Národní fronty č. 33, řada A ze dne 18. září 1948.

⁵ SOA Plzeň, archivní fond *Národní fronta – Krajský výbor Karlovy Vary*, karton č. 72, inv. č. 288 – *Sokol (očista)*, 1948.

⁶ Zákon č. 187/1949 Sb., o státní péči o tělesnou výchovu a sport, ze dne 14. července 1949.

organizacím, které zanikly v důsledku sjednocení československé tělovýchovy a sportu, přešel na Československou obec sokolskou, avšak rozhodnutí o tom, který majetek přechází a který nikoliv, bylo ponecháno příslušným KNV.

V rámci „očistného“ procesu Československé obce sokolské byly zakládány sokolské jednoty v závodech a na pracovištích.⁷ Náborem členstva do závodních sokolských jednot,⁸ stejně tak jako organizací jejich vzniku, byly pověřeny závodní rady ROH v součinnosti s krajskými odborovými radami, sokolskými komisemi Národní fronty a Československou obcí sokolskou. Závodní rady ROH byly povinny podporovat ze svých prostředků vznikající závodní sokolské jednoty a to zajištěním jak tělocvičného a sportovního náčiní, tak vhodných prostor k pěstování tělovýchovy a sportu. Pro závodní sokolskou jednotu byl zcela závazný program kulturní, výchovné a ideové práce závodní skupiny ROH, na jehož realizaci se plně podílela.

Dne 16. srpna 1950 bylo na společné schůzi všech františkolázeňských závodních rad ROH na zdejším MNV rozhodnuto vytvořit jedinou závodní sokolskou jednotu při ředitelství Československých státních lázních a zřídels ve Františkových Lázních a současně bylo projednáno také sloučení stávající TJ Sokol Františkovy Lázně s nově založenou závodní sokolskou jednotou.

ZR ROH Sdružených komunálních podniků města Františkových Lázní však již 21. srpna 1950 oznámila Krajskému výboru Sokola v Karlových Varech své rozhodnutí založit vlastní závodní sokolskou jednotu.

Na ustavující schůzi **Závodní sokolské jednoty Sdružených komunálních podniků Františkovy Lázně** (dále jen ZSJ SKP), konané 23. srpna 1950 ve Společenském domě, byl zvolen výbor jednoty, který se téhož dne obrátil na Státní úřad pro tělesnou výchovu a sport v Praze s žádostí o finanční pomoc, neboť Sdružené komunální podniky města Františkových Lázní se nalézaly ve zrodu a nemohly nově založenou jednotu podporovat. Současně byl výbor pověřen též zahájením jednání s TJ Sokol Františkovy Lázně o jejím připojení k ZSJ SKP, které se uskutečnilo k 22. září 1950. V prosinci 1950 dosáhl počet členů 165 osob a svoji činnost zahájily oddíly (odborníky) kopané, košíkové, ledního hokeje a tenisu. Ve správě ZSJ se nacházela jak vlastní tělocvična v budově sokolovny,⁹ tak fotbalové a tenisové hřiště.

---

⁷ SOA Plzeň, archivní fond *Národní fronta – Krajský výbor Karlovy Vary*, karton č. 72, inv. č. 288 – *Sokol (očista)*, 1948, zde Směrnice pro zakládání sokolských jednot v závodech a na pracovištích, vydaná Ústřední radou odborů a Československou obcí sokolskou, 1. září 1948.

⁸ Členové ROH se stávali bez předepsané šestiměsíční čekací lhůty též plnoprávními členy Sokola a jejich členské přihlášky byly pak v tomto případě potvrzovány výbory závodních a místních skupin ROH.

⁹ Františkovy Lázně, část obce Horní Lomany, Leninova (dnes Americká) 86/47.

Závodní sokolská jednota Zřídlo při ředitelství Československých státních lázní a zřidel Františkovy Lázně byla založena na ustavující valné hromadě 8. února 1951. Jediným oddílem (odborem), zřízeným jednotou, se stala všeobecná průprava. K 25. květnu 1951 dle Závěrečného hlášení ZSJ Zřídlo v rámci soutěže „Sokol patří pracujícím“ byl již aktivní oddíl odbíjené a v přípravě se nalézal oddíl lyžování a kopané. Členská základna čítala 31 osob, z toho 4 ženy. K IX. sjezdu Československé obce sokolské, konanému v roce 1951, jehož zásadním tématem byla přestavba Sokola v mohutnou organizaci lidové tělovýchovy a sportu podle vzoru sovětské fyzkultury, vyhlásila nově vzniklá jednota následující závazky, jimiž bylo dosažení 100 členů, ustavení odboru lyžování, odbíjené a stolního tenisu, splnění Tyršova odznaku zdatnosti¹⁰ desetinou členstva a postavení hřiště pro odbíjenou.

Dle výroční zprávy ZSJ Zřídlo ze dne 24. dubna 1952 stoupl počet členů jednoty během jediného roku na 52, z toho bylo 34 mužů a 18 žen. Oddíl stolního tenisu se zúčastnil se dvěma družstvy v roce 1951 oblastní soutěže a obsadil 3. a 5. místo. Čestného umístění dosáhli též členové lyžařského oddílu v okresním a krajském lyžařském přeboru a současně se oddíl zapojil do vybudování lyžařské dráhy v Libavském údolí. V soutěži Žňových brigád 1951 získala závodní sokolská jednota 1. místo v okrese Cheb.

Dne 26. ledna 1952 se konala společná porada zástupců ZSJ Zřídlo, ZSJ Oblastního sdruženého komunálního podniku (dříve Sdružených komunálních podniků Františkovy Lázně, dále jen ZSJ OSKP) a Sokolského kroužku ČSD ve Františkových Lázních, na níž bylo *"rozhodnuto sestaviti společný výbor složený ze zástupců obou sokolských jednot, který by spravoval hospodářské záležitosti a to hlavně eventuelní nemovitý majetek a společný tělocvičný inventář"* (inv. č. 2). Současně měl být ustanoven i společný cvičitelský sbor. Členové společného výboru byli schváleni výroční členskou schůzí ZSJ OSKP Františkovy Lázně již 2. března 1952, avšak vzhledem k tomu, že se neúčastnili jednání výboru a nevykonávali své funkce, výbor jednoty téměř neexistoval. Tělovýchovnou činnost vykazovaly pouze oddíly kopané a košíkové, v omezené míře též ledního hokeje a tenisu a v červnu 1952 nově založený oddíl cyklistiky.

Ve smyslu usnesení strany a vlády o opatřeních k rozvoji tělesné výchovy a sportu ze dne 10. listopadu a 2. prosince 1952 a zákona č. 71/1952 Sb.¹¹ měla být dobrovolná tělesná výchova a sport nadále prováděna v tělovýchovných a sportovních organizacích, které byly vytvářeny *„zejména při Revolučním odborovém hnutí, dále jako organizace státních pracovních záloh nebo obyvatelstva na vesnici (Sokol), a v příslušných organizačních*

---

¹⁰ Tyršův odznak zdatnosti byl zaveden k povzbuzení tělovýchovné činnosti a k všeobecnému zvýšení tělesné, pracovní a branné zdatnosti lidu, udělován byl osobám, které dosáhly předepsaného stupně zdatnosti.

¹¹ Zákon č. 71/1952 Sb., o organizaci tělesné výchovy a sportu, ze dne 12. prosince 1952.

útvarech ozbrojených sborů ... ve školách a v jiných vhodných složkách".¹² Československá obec sokolská byla přeměněna v dobrovolnou sportovní organizaci Sokol, která byla pověřena prováděním dobrovolné tělesné výchovy a sportu na vesnicích a v menších městech, kde nebyly odborové tělovýchovné jednoty. Majetek sokolských jednot v závodech, úřadech, ústavech a na vysokých školách přecházel, včetně všech práv a závazků, na závodní skupiny ROH.¹³

Dne 20. ledna 1953 se uskutečnila v hotelu Bajkal ve Františkových Lázních za přítomnosti zástupců závodních rad Československých státních lázní a zříděl, Ústřední správy sanatorií, lázní a zotavoven ROH, Oblastního sdruženého podniku a MNV a za účasti funkcionářů ZSJ OSKP a Sokolského kroužku ČSD 1. schůze přípravného výboru DSO Slovan ve Františkových Lázních, na níž bylo rozhodnuto vytvořit v obci jedinou společnou dobrovolnou sportovní organizaci při Československých státních lázních a zřídlech. Sokolský kroužek ČSD se odmítl k nově vzniklé společné jednotě připojit s odvoláním na stanovisko ustavující schůze oblastního výboru DSO Lokomotiva v Plzni a vytvořil vlastní sportovní organizaci (TJ Lokomotiva Františkovy Lázně). Založení vlastní tělovýchovné jednoty oznámila v květnu 1953 též ZR ROH Západočeských pil, n. p., závod Františkovy Lázně (TJ Tatra Františkovy Lázně). **Tělovýchovná jednota Slovan Františkovy Lázně** (dále jen TJ Slovan) vznikla reorganizací a sloučením ZSJ Zřídlo a ZSJ OSKP k 1. únoru 1953 jako spojená tělovýchovná jednota závodních rad Československých státních lázní a zříděl (jako složky vedoucí), Ústřední správy sanatorií, léčeben a zotavoven ROH, zaměstnanců MNV a Oblastního sdruženého komunálního podniku. K 31. lednu 1953 bylo uzavřeno hospodářství obou bývalých závodních sokolských jednot. ZSJ Zřídlo byla přeměněna na TJ Slovan, ZSJ OSKP byla na výroční členské schůzi ZSJ OSKP dne 28. února 1953 likvidována. Stav matrikulovaných členů TJ Slovan dosáhl v říjnu 1953 počtu 78 osob, z toho 35 žen a 14 dorostenců. Členové jednoty byli organizováni v oddílech všeobecné průpravy, jezdeckví,¹⁴ kopané, ledního hokeje¹⁵ a tenisu. Tělovýchovná jednota Slovan Františkovy Lázně při ZR ROH Československých státních lázní a zříděl zanikla ve smyslu zákona č. 68/1956 Sb.¹⁶ k 31. prosinci 1956.

---

¹² Zákon č. 71/1952 Sb., o organizaci tělesné výchovy a sportu, ze dne 12. prosince 1952, § 9.

¹³ V nutných případech mohl Státní výbor pro tělesnou výchovu a sport dle § 13 zákona č. 71/1952 Sb. rozhodnout též o přechodu majetku Československé obce sokolské a jejích organizačních složek.

¹⁴ Jezdecký oddíl TJ Slovan Františkovy Lázně byl založen z iniciativy několika pracovníků jednoty na počátku roku 1953. Přestože po sloučení s jezdeckým oddílem TJ Slovan při ZR ROH Okresního ústavu národního zdraví v Chebu v dubnu 1953 se stal oddílem s nejpočetnější členskou základnou (42 členů), nepodařilo se mu svépomocí členstva překonat prvotní hospodářské problémy, související zejména se zajištěním krmiva pro koně, a bylo přistoupeno k jeho likvidaci.

¹⁵ Oddíl ledního hokeje (20 členů) se nacházel ve stavu nečinnosti.

¹⁶ Zákon č. 68/1956 Sb., o organizaci tělesné výchovy, ze dne 20. prosince 1956.

Na základě téhož zákona byla vytvořena jediná dobrovolná tělovýchovná organizace (pozdější Československý svaz tělesné výchovy),¹⁷ pověřená organizováním a řízením dobrovolné výchovy a zajišťováním jejího plánovitého rozvoje. Jak Tělovýchovná a sportovní organizace ROH, vytvořená v roce 1955 sloučením dobrovolných sportovních organizací při jednotlivých odborových svazech, tak Tělovýchovná a sportovní organizace Sokol zanikly a jejich majetek byl převeden na nově vytvořenou tělovýchovnou organizaci, v jejímž vlastnictví, případně trvalém užívání, se ocitl též národní majetek, určený převážně pro provádění dobrovolné tělesné výchovy.

V případě Tělovýchovné jednoty Slovan Františkovy Lázně se tyto majetkové převody protáhly až do roku 1960.

II. Vývoj a dějiny archivního fondu

Administrativní agendu tělovýchovné jednoty zajišťoval z titulu své funkce jednatel,¹⁸ zvolený jako člen výboru na výroční členské schůzi. Jednatel, na jehož soukromou adresu byla doručována veškerá korespondence určená jednotě, byl pověřen vedením podacího protokolu. Doručenou poštu zapsal do podacího protokolu, došlé dokumenty opatřil číslem jednacím¹⁹ a dle jejich obsahu je na nejbližší výborové schůzi předložil k projednání členům výboru, příp. postoupil k vyřízení příslušnému oddílovému vedoucímu.

Existenci vlastní spisové služby, vykonávané zcela samostatně a nezávisle na výboru jednoty, lze z dochovaných písemností archivního fondu doložit také v případě oddílu kopané a stolního tenisu. Organizace výkonu spisové služby na úrovni výborové i oddílové zůstávala totožná.

Uložení dokumentů, vzniklých z činnosti TJ Slovan a jejich právních předchůdců, před jejich převzetím do podnikového archivu Československých státních lázní Františkovy Lázně není známo.

Podnikový archiv Československých státních lázní Františkovy Lázně byl zřízen příkazem ředitele lázeňské organizace (čj. IX/880-60/práv.) k 1. listopadu 1960. Jeho vedením však nebyl pověřen nikdo. Až v květnu 1962 byl přijat na dva měsíce brigádně Jindřich Sládek, důchodce, aby uspořádal podnikový archiv a provedl skartaci ve spisovnách celé

---

¹⁷ Ustavující sjezd Československého svazu tělesné výchovy se konal 3. a 4. března 1957 v Praze.

¹⁸ Jednatelé jednoty v letech 1950–1956: Funkci jednatele jednoty zastávali: Svatopluk Gozslar (ZSJ OSKP, 1950–1952), Josef Šimonek (ZSJ Zřídlo, 1951–1952), Emanuel Ernest (ZSJ Zřídlo – OSKP, 1952), Čestmír Večeřílek (ZSJ Zřídlo – OSKP, TJ Slovan, 1952–1954) a Miloslav Kšanda (1954–1956).

¹⁹ Pro kalendářní rok byla vedena jedna číselná řada. Číslo jednací bylo tvořeno pořadovým číslem záznamu v podacím deníku, posledními dvěma číslicemi příslušného kalendářního roku a identifikační značkou vyřizovatele (jednatele). Jednotlivé údaje byly odděleny lomítky.

Z dochovaných archiválií, vzniklých z činnosti ZSJ OSKP v době, kdy funkci jednatele zastával Svatopluk Gozslar, se jeví pravděpodobným, že jakékoliv jednoznačné identifikátory dokumentu používány nebyly.

lázeňské organizace. Dne 16. října 1963 byl Jindřich Sládek definitivně pověřen vedením ústřední spisovny a podnikového archivu, funkci podnikového archiváře zastával až do roku 1970, kdy odešel do trvalého důchodu.²⁰

Pro potřeby ústřední spisovny a podnikového archivu byly v letech 1963–1966 adaptovány prostory ve druhém poschodí budovy ředitelství. Ústřední spisovna a podnikový archiv byly umístěny v 6 místnostech (1. účetní archiv, 2. vlastní podnikový archiv a ústřední spisovna, 3. pracovna podnikového archiváře, 4.–6. spisovny lékařské dokumentace, 1955–1965), které byly vybaveny regály a potřebným nábytkem.

V srpnu 1962 našel podnikový archivář Jindřich Sládek při skartaci písemností svazek dokumentů, který byl na deskách označen jako Tělovýchova a sport. Při bližším prozkoumání se ukázalo, že se jedná o dokumenty, vzniklé v letech 1953–1956 z činnosti TJ Slovan Františkovy Lázně, které byly částečně srovnány chronologicky.

Přestože v podnikovém archivu byly již tehdy uloženy archiválie ZSJ Zřídlo z let 1950–1952, nepovažoval Jindřich Sládek nalezené dokumenty za součást podnikového archivu a usiloval o jejich předání TJ Slovan Františkovy Lázně.²¹ Jednání s vedením TJ Slovan Františkovy Lázně jsou naposledy doložená v roce 1972, k fyzickému převzetí písemností však nikdy nedošlo.

V červnu 1988 byly dokumenty, vzniklé z činnosti TJ Slovan Františkovy Lázně, začleněny do archivního fondu ROH – závodní výbor Československé státní lázně Františkovy Lázně, který byl vytvořen podnikovým archivářem Rudolfem Prostředníkem „z porůznu vyhledaných písemností“.²² Podnětem pro vyčlenění nového archivního fondu z archiválií, dosud evidovaných zejména v rámci archivního fondu lázeňské organizace, se stala výzva Státního oblastního archivu v Plzni k vyhledání písemností odborové provenience pro připravovaný Soupis archiválií odborových organizací v Západočeském kraji. Archivní fond tvořilo 13 pořadačů (později v PA přebaleny do kartonů). Dochované archiválie pocházely z let 1946–1984 a rozsah archivního fondu činil 0,80 bm.

Ve smyslu § 23 odst. 4 zákona č. 499/2004 Sb.²³ byly archivní fondy,²⁴ uložené v bývalém podnikovém archivu Československých státních lázní Františkovy Lázně, předány

---

²⁰ Z důvodu rodičovské dovolené podnikové archivářky Jarmily Kastlové byl pověřen vedením podnikového archivu znovu v letech 1972–1975.

²¹ Povinnost soustředit do podnikového archivu veškerý archivní materiál, včetně dokumentů vzniklých z činnosti tělovýchovných jednot a ostatních společenských organizací s výjimkou KSČ, byla stanovena až přípisem Ministerstva zdravotnictví, resp. jeho rezortní referentky pro podnikové archivy, čj. OS-046.1-26.6.1965 ze dne 31. srpna 1965.

²² SOA Plzeň, archivní fond *Československé státní lázně Františkovy Lázně, lázeňská organizace*, kar 66, inv. č. 225 – Plány spisové a archivní služby, 1966–1970.

²³ Zákon č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a změně některých zákonů, ze dne 30. června 2004.

akciovou společností Lázně Františkovy Lázně jako právním nástupcem původce do správy Státního oblastního archivu v Plzni (čj. SOAP/001-451/2008 ze dne 4. února 2008).

III. Archivní charakteristika archivního fondu

Po převzetí archivního fondu Revolučního odborového hnutí – závodní výbor Československé státní lázně Františkovy Lázně, včetně dodatku z let 1985–1992, do správy Státního oblastního archivu v Plzni v únoru 2008 byl zpřesněn počet jeho evidenčních jednotek a upravena byla též jeho metráž (1,56 bm) a datace (1945–1992). K 1. únoru 2008 byl archivní fond Revoluční odborové hnutí – závodní výbor Československé státní lázně Františkovy Lázně zanesen do elektronických evidencí NAD (EL NAD č. 11062).

V rámci GI 2012–2013 byla v důsledku uložení archivního fondu v kartonech nestandardních rozměrů (1 karton = 0,13 bm) znovu změněna jeho metráž (1,69 bm) a také byl upraven název archivního fondu²⁵ ve smyslu Metodického návodu č. 1/2012 OASSS MV.²⁶

Při prvotním průzkumu, provedeném před zahájením vlastního pořádání, bylo zjištěno, že archivní fond Revoluční odborové hnutí – závodní výbor Československé státní lázně Františkovy Lázně obsahuje vedle „odborových písemností“ (4 kartony, 0,52 bm) také archiválie, vzniklé z činnosti ostatních masových organizací (SČSP, SSM) a KSČ, stejně tak jako lázeňské organizace a jejich právních předchůdců. Torzovitosti dochování archiválií odborové provenience si byl vědom již podnikový archivář Rudolf Prostředník v roce 1988, přisuzoval ji však častému stěhování ZV ROH a střídání jeho pracovníků. Současný zpracovatel archivního fondu se naopak na základě rozboru vnějších znaků jednotlivých archiválií přiklání spíše k názoru, že dochované písemnosti součástí registratury ZV ROH nikdy nebyly.

V přípravné fázi pořádání byly dochované archiválie rozděleny dle své provenience do následujících skupin:

---

²⁴ Archivní fondy převzaté z bývalého PA Československé státní lázně Františkovy Lázně:

1. Lázně Františkovy Lázně, (1793) 1902–1948, 0,60 bm (EL NAD 11060, přírůstek č. PP 3/08).
2. Československé státní lázně Františkovy Lázně, 1948–1984, 16,32 bm. (EL NAD 11061 přírůstek č. PP 4/08).
3. ROH – závodní výbor Československé státní lázně Františkovy Lázně, 1945–1992, 1,56 bm (EL NAD 11062, přírůstek č. PP 5/08).

²⁵ Původní název: ROH – závodní výbor Československé státní lázně Františkovy Lázně.

²⁶ Metodický návod č. 1/2012 odboru archivní správy a spisové služby MV k vedení evidence Národního archivního dědictví podle vyhlášky č. 645/2004 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, ve znění vyhlášky č. 213/2012 Sb., čj. MV-73402-1/AS-2012 ze dne 28. června 2012, hlava XII.

A) Archiválie, vzniklé z činnosti lázeňské organizace, včetně jejích právních předchůdců a nadřízených orgánů:

- 1) Statut hospodářské jednotky Československé státní lázně a zřídla v ČSR, vydaný GŘ pro ČSR, Praha.²⁷
- 2) Programové cíle LO k zabezpečení usnesení XV., XVI. a XVII. sjezdu KSČ.²⁸
- 3) Příkaz ředitele č. 1/1992 ze dne 21. února 1992.²⁹
- 4) ONV v Chebu: korespondence adresovaná řediteli LO.³⁰
- 5) MěNV Františkovy Lázně: korespondence adresovaná řediteli LO.³¹
- 6) Evidence kárných opatření technicko-hospodářských pracovníků od roku 1980.³²
- 7) Komplexní pracovní-politická hodnocení vedoucích pracovníků LO.³³
- 8) Propagační letáky a brožury Čs. státních lázní Františkovy Lázně, propagační předměty (odznaky, sací podložky), výtvarné návrhy iniciál a číslic, loga, orientační systém v čs. státních lázních: katalog piktogramů.³⁴
- 9) Agenda zřidelní výroby (převzetí Zasilatelství minerálních vod ve Františkových Lázních, návrh rozpočtu příjmů a výdajů na rok 1953, kalkulace ceny minerálních vod, roční rozvahy, výkazy, obchodní korespondence).³⁵
- 10) Krajský výbor odborového svazu zaměstnanců ve zdravotnictví Karlovy Vary/ Plzeň,³⁶ Okresní výbor odborového svazu zaměstnanců ve zdravotnictví Cheb:³⁷ korespondence adresovaná řediteli LO.

---

²⁷ Archiválie z roku 1977 začleněna do inv. č. 2 archivního fondu Československé státní lázně Františkovy Lázně, lázeňská organizace.

²⁸ Archiválie z let 1976–1986 začleněny do inv. č. 10 archivního fondu Československé státní lázně Františkovy Lázně, lázeňská organizace.

²⁹ Archiválie z roku 1992 začleněna do inv. č. 22 archivního fondu Československé státní lázně Františkovy Lázně, lázeňská organizace.

³⁰ Archiválie z let 1988–1990 začleněny do inv. č. 49 archivního fondu Československé státní lázně Františkovy Lázně, lázeňská organizace.

³¹ Archiválie z let 1978–1989 začleněny do inv. č. 50 archivního fondu Československé státní lázně Františkovy Lázně, lázeňská organizace.

³² Archiválie z let 1981–1986 začleněna do inv. č. 91 archivního fondu Československé státní lázně Františkovy Lázně, lázeňská organizace.

³³ Archiválie z let 1972–1977 začleněny do inv. č. 235 archivního fondu Československé státní lázně Františkovy Lázně, lázeňská organizace.

³⁴ Archiválie z let 1949–1987 začleněny do inv. č. 44–45, 324, 344–348 archivního fondu Československé státní lázně Františkovy Lázně, lázeňská organizace.

³⁵ Zřidelní jednotka Československých státních lázní a zřidel Františkovy Lázně byla vytvořena převzetím konfiskované a ve smyslu zákona č. 125/48 Sb. znárodněné majetkové podstaty bývalého Zasilatelství minerálních vod ve Františkových Lázních, s. r. o. dne 26. února 1949. Její činnost však byla ukončena již k 1. lednu 1954, kdy byla začleněna do národního podniku Západočeská zřídla se sídlem v Karlových Varech. Archiválie z let 1945–1955 začleněny jako inv. č. 510–523 do archivního fondu Československé státní lázně Františkovy Lázně, lázeňská organizace.

³⁶ Archiválie z let 1975–1986 začleněny do inv. č. 80 archivního fondu Československé státní lázně Františkovy Lázně, lázeňská organizace.

B) Archiválie, vzniklé z činnosti jiných subjektů, zaslané na vědomí vedení lázeňské organizace:

1) Podklady pro jednání pléna a okresní plánovací komise ONV v Chebu, včetně poznámek a korespondence ředitele LO.³⁸

2) Agenda ředitele LO k činnosti ZO KSČ:

a) Usnesení z členských schůzí ZO KSČ (1974–1989), včetně zpráv a referátů ředitele LO, politicko organizační zajištění veřejných stranických schůzí (1976–1985), zápisy z jednání ideologické komise ZO KSČ a její subkomise názorné agitace (1974–1986), zprávy o průběhu lázeňské léčby pacientů léčebny Protifašistický bojovník (1979–1980), plány stranického vzdělávání (1975–1979), plány přednášek Večerní školy politické ekonomie ve Františkových Lázních a Večerní univerzity marxismu-leninismu v Chebu (1962–1977), podklady pro jednání krajských, okresních a městských konferencí KSČ, včetně zpráv a diskusních příspěvků ředitele LO (1979–1988): dle přípisů na jednotlivých archiváliích se jednalo o dokumenty, které byly zasílány na vědomí řediteli LO.³⁹

b) Zápisy z besed se zasloužilými členy KSČ a Rudých odborů, zasílané ředitelem LO na vědomí Československých lázní a zřidel, generálního ředitelství pro ČSR, Praha, včetně průvodních dopisů.⁴⁰

3) Svaz Československo-sovětského přátelství, okresní výbor Cheb: podklady pro jednání předsednictva OV SČSP, včetně poznámek a korespondence ředitele LO.⁴¹

4) ZO SSM: zápisy z členských schůzí, zprávy o činnosti, zasílané dle přípisů na jednotlivých dokumentech na vědomí řediteli LO, včetně vzájemné korespondence.⁴²

5) Agenda ředitele LO k činnosti ZO ROH:⁴³

Zápisy ze schůzí ZR a ZV ROH (1953–1989), zápisy z celozávodních členských schůzí (1959–1986, mj. zprávy a referáty ředitele LO), zápisy ze schůzí dílenských (úsekových) výborů ROH (1954–1974), zápisy z úsekových a provozních schůzí (1963–1986),⁴⁴ zápisy

---

³⁷ Archiválie z let 1977–1986 začleněny do inv. č. 81 archivního fondu Československé státní lázně Františkovy Lázně, lázeňská organizace.

³⁸ Archiválie z let 1960–1964 začleněny do inv. č. 49 archivního fondu Československé státní lázně Františkovy Lázně, lázeňská organizace.

³⁹ Archiválie z let 1962–1989 začleněny do oddílu 1.1.1 Agenda ředitele LO k činnosti ZO KSČ (inv. č. 51–53, 56, 58, 60–65) archivního fondu Československé státní lázně Františkovy Lázně, lázeňská organizace.

⁴⁰ Archiválie z let 1974–1980 začleněny jako inv. č. 57 archivního fondu Československé státní lázně Františkovy Lázně, lázeňská organizace.

⁴¹ Archiválie z let 1985–1989 začleněny do inv. č. 66 archivního fondu Československé státní lázně Františkovy Lázně, lázeňská organizace.

⁴² Archiválie z let 1972–1980 začleněny do inv. č. 67 archivního fondu Československé státní lázně Františkovy Lázně, lázeňská organizace.

⁴³ Archiválie z let 1953–1989 začleněny do oddílu 1.1.2 Agenda ředitele LO k činnosti ZO ROH (inv. č. 69–73, 75–76) archivního fondu Československé státní lázně Františkovy Lázně, lázeňská organizace.

⁴⁴ Zápis z provozní porady v Dětské léčebně ze dne 8. října 1963 označen podacím razítkem LO.

z odborných komisí při ZV ROH (1950–1980), školení funkcionářů ROH (1958–1971), tuzemské a zahraniční výběrové rekreace ROH (1961–1989, mj. potvrzení ředitele o uvolnění pracovníků LO, korespondence adresovaná řediteli LO): dle přípisů na jednotlivých archiváliích se jednalo o dokumenty, které byly zaslány na vědomí řediteli LO, na některých z nich jsou dochovány též poznámky ředitele, příp. dalších vedoucích pracovníků ředitelství.

C) Archiválie odborové provenience

1) Dokumentace k činnosti TJ Slovan a jejích právních předchůdců (zápisy ze schůzí výboru jednoty, korespondence), 1950–1962.

Archiválie ze skupin A a B, tj. písemnosti vzniklé jak z vlastní činnosti lázeňské organizace, tak jí zasláné na vědomí, byly na základě výše uvedených skutečností přeřazeny z archivního fondu Revoluční odborové hnutí – závodní výbor Československé státní lázně Františkovy Lázně do archivního fondu Československé státní lázně Františkovy Lázně, lázeňská organizace, (1918) 1945–1992, EL NAD 11061. Jednalo se o archiválie z let 1945–1992 v rozsahu 1,56 bm, které byly uloženy ve 12 kartonech nestandardních rozměrů. V archivním fondu Revoluční odborové hnutí – závodní výbor Československé státní lázně Františkovy Lázně zůstaly tak zachovány pouze písemnosti, vzniklé z činnosti TJ Slovan a jejích právních předchůdců, z let 1950–1962 v rozsahu 0,13 bm. V souvislosti s novým vymezením archivního fondu, resp. jeho původce, byl také změněn název archivního fondu na Tělovýchovná jednota Slovan Františkovy Lázně.

Metodologickým vodítkem při pořádání a inventarizaci archivního fondu Tělovýchovná jednota Slovan Františkovy Lázně se stala zejména studie Raisy Machatkové, Jiřího Křesťana a jejich spolupracovníků, uveřejněná v roce 2005 v Archivním časopisu. V důsledku torzovitosti dochovaných archiválií však bylo možné výše uvedeného metodického návodu využít jen v omezené míře. Při zpracování archivního fondu a tvorbě archivní pomůcky bylo též přihlíženo k zásadám, stanovených Metodickým pokynem ředitele SOA v Plzni pro zpracování archiválií a tvorbu archivních pomůcek ze dne 12. března 2010, čj. SOAP/006-0767/2010, v platném znění.

Vzhledem ke skutečnosti, že není znám registraturní systém nebo spisový plán užívaný původcem, a k torzovitosti dochovaných archiválií byl archivní fond uspořádán podle následujícího umělého schématu:

I. Agenda výboru jednoty

II. Agenda jednotlivých oddílů jednoty

Archivní fond obsahuje zápisy z jednání výboru a výročních členských schůzí, seznamy členů, smlouvy o převodu národního majetku, pojištění, hlášení a statistické výkazy, rozpisy utkání, soupisky družstev a korespondenci výboru a jednotlivých oddílů jednoty.

Většina dochovaných archiválií pochází z let 1950–1956. Posterioem archivního fondu je potvrzení o uzavření skupinového pojištění společenských organizací TJ Slovan Františkovy Lázně z roku 1962 (inv. č. 3).

Vyřazování archiválií z evidencí NAD z důvodu přehodnocení jejich významu a jejich multiplicity nebylo prováděno.

Po uspořádání a inventarizaci tvoří archivní fond Tělovýchovná jednota Slovan Františkovy Lázně 1 karton spisového materiálu, který obsahuje archiválie z let 1950–1956 (1962) v rozsahu 0,12 bm. Úbytek metráže archivního fondu je způsoben přebalením archivního materiálu do kartonu standardních rozměrů (0,12 bm).

Stav dochování archivního fondu je torzovitý.

Archiválie fondu jsou psány česky, příp. slovensky (inv. č. 3, 5), v inv. č. 2 je zastoupena ruština.

Fyzický stav archiválií je dobrý a v době vzniku archivní pomůcky není nutný restaurátorský zásah.

IV. Stručný rozbor obsahu archivního fondu

Archiválie, dochované v archivním fondu Tělovýchovná jednota Slovan Františkovy Lázně, jsou badatelsky využitelné zejména pro studium poválečných dějin dobrovolné tělovýchovy ve Františkových Lázních. I přes svou torzovitost náleží k nejhodnotnějším archiváliím fondu zápisy z jednání společného výboru ZSJ Zřídlo a ZSJ OSKP a přípravného výboru TJ Slovan, v nichž lze sledovat osudy závodních sokolských jednot až do jejich zániku v jednotné dobrovolné sportovní organizaci (inv. č. 2–3). Z hlediska regionálních dějin si uchovává důležitost korespondence jednotlivých oddílů jednoty, zejména oddílu kopané (inv. č. 5).

Archivní fond je přístupný bez omezení.

V. Záznam o uspořádání archivního fondu a sestavení archivní pomůcky

Archivní fond byl uspořádán a inventář sestaven Mgr. Janem Vaňatou ve Státním oblastním archivu v Plzni – pracoviště Klášter v roce 2015.

V Klášteře dne 10. února 2016

Mgr. Jan Vaňata

Seznam použitých pramenů a literatury

Prameny:

a) archivní fondy

SOA Plzeň, archivní fond *Československé státní lázně Františkovy Lázně, lázeňská organizace*.

SOA Plzeň, archivní fond *Krajský národní výbor Karlovy Vary*.

SOA Plzeň, archivní fond *Národní fronta – Krajský výbor Karlovy Vary*.

SOKA Cheb, archivní fond *Městský národní výbor Františkovy Lázně*.

b) tištěné prameny

Sbírka zákonů republiky Československé, částka 56, 1949.

Sbírka zákonů republiky Československé, částka 36, 1952.

Sbírka zákonů republiky Československé, částka 36, 1956.

Sokol patří pracujícím : projevy a usnesení 3. celostátní konference ČOS v Bratislavě 20.–23. října 1950. Praha : ČOS, 1950.

Úřední list Československé republiky, částka 157, 1952.

Literatura:

MACHATKOVÁ, Raisa – KŘEŠTAN Jiří a kol. Pořádání spolkových archivů. *Archivní časopis*, 2005, roč. 55, s. 1–25.

WALDAUF, Jan. *Sokol*. 1. díl : *malé dějiny velké myšlenky*. Luhačovice : Atelier IM, 2007.

Seznam použitých zkratk

AP	archivní pomůcka
bm	běžný metr
č.	číslo
čj.	číslo jednací
čes.	česky
čs.	československý
ČOS	Československá obec sokolská
ČSD	Československé státní dráhy
ČSR	Česká socialistická republika
ČSTV	Československý svaz tělesné výchovy
DSO	dobrovolná sportovní organizace
EL	evidenční list
ev. jedn.	evidenční jednotka
GI	generální inventura
GŘ	generální ředitelství
inv. č.	inventurní číslo
kar	karton
KNV	krajský národní výbor
KSČ	Komunistická strana Československa
LO	lázeňská organizace
MěNV	městský národní výbor
mj.	mimo jiné
MNV	místní národní výbor
MV	ministerstvo vnitra
N	karton
NAD	Národní archivní dědictví
n. p.	národní podnik
OASSS	odbor archivní správy a spisové služby
odst.	odstavec
ONV	okresní národní výbor

OSKP	oblastní sdružený komunální podnik
OV	okresní výbor
PA	podnikový archiv
příp.	případně
resp.	respektive
ROH	Revoluční odborové hnutí
rus.	rusky
s.	strana
Sb.	sbírka zákonů
SČSP	Svaz československo-sovětského přátelství
sign.	signatura
SKP	sdružené komunální podniky
slov.	slovensky
SOA	státní oblastní archiv
SOA Plzeň	Státní oblastní archiv v Plzni
SOkA Cheb	Státní okresní archiv Cheb
SSM	Socialistický svaz mládeže
StB	Státní bezpečnost
TJ	tělovýchovná jednota
TJ Sokol	Tělocvičná jednota Sokol
ZO	základní organizace
ZR	závodní rada
ZSJ	závodní sokolská jednota
ZV	závodní výbor

Inventární seznam

Inv. Obsah č.	Časový rozsah	Evid. jedm. č.
------------------	---------------	-------------------

I. Agenda výboru jednoty

1	Závodní sokolská jednota Zřídlo Františkovy Lázně: hlášení o založení sokolské jednoty, brigádnické listy, pojištění, korespondence	1950–1952	kar 1
2	Závodní sokolská jednota Oblastní sdružený komunální podnik Františkovy Lázně: zápisy z jednání výboru, seznamy členů, pojištění, korespondence (čes., rus.)	1950–1953	kar 1
3	Tělovýchovná jednota Slovan Františkovy Lázně: organizační statut DSO Slovan, zápisy z jednání přípravného výboru a výroční členské schůze, oběžníky Okresního výboru pro tělesnou výchovu a sport v Chebu, smlouvy o převodu národního majetku, členské evidenční listy, statistické výkazy, korespondence, mj. návrh organizačního řádu ČSTV (1956) a potvrzení o uzavření skupinového pojištění společenských organizací TJ Slovan Františkovy Lázně (1962) (čes., slov.)	1953–1956 (1962)	kar 1
4	I. celostátní spartakiáda: hlášení účastníků, korespondence	1954–1955	kar 1

II. Agenda jednotlivých oddílů jednoty

5	Oddíl kopané (TJ Sokol, ZSJ OSKP, TJ Slovan): rozpisy utkání okresního přeboru, soupisky družstva, oznámení, korespondence (čes., slov.)	1950–1955	kar 1
6	Oddíl košíkové (ZSJ SKP): korespondence s MNV Františkovy Lázně a s Čs. státními lázněmi a zřídly Františkovy Lázně	1950–1951	kar 1
7	Oddíl ledního hokeje (ZSJ OSKP, TJ Slovan): soupiska družstva, zápis o návrhu na úpravu kluziště (1952), korespondence	1952–1956	kar 1
8	Oddíl stolního tenisu (ZSJ Zřídlo): zápisy ze schůzí, soupisky družstva, korespondence	1950–1951	kar 1

Název archivní pomůcky:	Tělovýchovná jednota Slovan Františkovy Lázně
Značka archivního fondu:	TJ Slovan Fr. Lázně
Časové rozmezí:	1950–1956 (1962)
Počet evidenčních jednotek:	1 (1 karton)
Počet inventárních jednotek:	8
Rozsah v bm:	0,12
Stav ke dni:	10. 2. 2016
Zpracovatel archivního fondu:	Mgr. Jan Vaňata
Zpracovatel archivní pomůcky:	Mgr. Jan Vaňata
Počet stran:	21
Počet exemplářů:	5
Schválil:	Mgr. Petr Hubka, ředitel Státního oblastního archivu v Plzni dne 10. 2. 2016 – čj. SOAP/006-0427/2016